

АН ЛЕКИ

ИНТЕРВЮ С АН ЛЕКИ

Превод от английски: Милена Илиева, 2014

chitanka.info

— Почитаемата Брек или Едно Еск, или „Правдата на Торен“ е уникален герой с това, че има човешко тяло, но изкуствен интелект. Какво ви тласна в тази посока и какви предизвикателства и възможности ви предложи тя?

— Самата Брек не беше толкова голямо предизвикателство колкото „Правдата на Торен“ и дори колкото Едно Еск. Идеята се роди отдавна, но дълго отлагах началото, и то от страх как ще опиша такъв герой — не просто да имаш гигантски кораб за тяло, а и стотици, понякога хиляди човешки тела, които виждат, чуват и действат едновременно. Как да покажа такова многообразие на читателя? Бих могла да заложа на пороя от усещания и действия, но тогава фокусът би се размил до такава степен, че да се загуби основната нишка. От друга страна, можех да стесня сюжета само до един сегмент на Едно Еск, изрязвайки важен аспект от героя си, аспект, който ме интригуваше дълбоко, но това би представило въпросния сегмент в по-независима светлина, по-отделен от кораба, отколкото го бях замислила първоначално. Но герой като „Правдата на Торен“ има и едно значително преимущество, защото вижда много и в този смисъл може да бъде използван като чудесен разказвач — той познава отлично офицерите си, различава отлично емоциите им. Свидетел е на неща, които се случват на различни места по едно и също време. Това ми позволи да пиша от първо лице, без да се съобразявам с характерните за това ограничения — благодарение на кораба при нужда можех да виждам на няколко места едновременно.

— Показвате културата на Радч в големи подробности, но читателят остава с впечатлението, че знаете за тяхната цивилизация много повече, отколкото разкривате в романа. Бихте ли ни разказали как се роди идеята за Радч?

— Ще сбъркам, ако кажа, че идеята се е породила във връзка с някакво реално събитие или образец от нашия свят. Радч се роди постепенно и в течение на много време. Да, в мозайката има парченца, които идват от истинския живот. Доста неща взех от римляните — макар радчайската теология да не е реплика на древноримската, отношението на радчаите към религията почива на същите принципи, особено начинът, по който боговете на завладените народи биват асимилирани и включени в познатия вече пантеон. Намирам прилика и в отношението към поличбите и гадаенето, макар че радчайската

логика зад тях е доста различна от древноримската. Древните римляни са вдъхновили немалко писатели да пренесат социално-политическия им модел в космоса, във вид на междузвездни империи, и нищо чудно. Римската империя е чудесен пример за голямо държавно образувание, което е функционирало дълго време върху голяма територия. Историята ѝ е пълна с всякакви драматични и вълнуващи събития — граждански войни, политически убийства, въстания, части от империята, които се отцепват и след това биват връщани принудително под нейната власт, дори една доста голяма промяна във формата на управление, от република към принципат. Историята на Римската империя е бездънен източник на материал и е оставила своя дълбок отпечатък в историята на цяла Европа. До неотдавна повечето образовани европейци са учили гръцки и латински като задължителен предмет и са чели Вергилий, Овидий, Цицерон и Цезар в оригинал. Но аз не исках моето бъдеще, колкото и въображаемо да е то, да бъде изцяло европейско. Радчаите не са замислени като космически римляни.

— Макар „Второстепенна правда“ да е първият ви роман, вие сте публикували доста разкази преди това. Подхождате ли различно към писането в зависимост от дължината? Какво бихте споделили с нас за процеса на писане?

— Когато започнах да се занимавам сериозно с писане, открих, че имам естествената склонност да пиша дълги неща и кратките форми ме затрудняват много. Отчасти тези затруднения идваха от липсата на опит, но останалото беше свързано с начина, по който пиша. Обикновено започвам с едната голяма идея и следващата ми стъпка е да измисля мизансцена. За мен мизансценът, светът на книгата, е неразривна част от героите и всеки опит да „задвижа“ героите си, без да съм изградила детайлите, които дават съдържание на техните действия, води до незадоволителен, неубедителен резултат. Хората са такива, каквито са, заради света, в който живеят, а светът е такъв, какъвто е, заради хората, които живеят в него. Ако действието в книгата ти се развива в истинския свят, в наши дни, историческият и социалният контекст се изграждат лесно, с няколко думи буквално. Но аз явно имам вкус към космическите опери в далечно бъдеще и изграждането на историческия и културен контекст на такива светове е доста трудно. Това изисква да си оставиш доста свободно

пространство или да заложиш на невероятно подробни описания. Лично аз предпочитам да работя с голяма рамка, харесва ми усещането, че светът се простира далеч отвъд периметъра на историята, и един от начините да постигнеш това е чрез дребни, несвързани на пръв поглед детайли, пръснати тук-там в повествованието. Но когато пишеш разказ, пространството е малко. Често съветват младите писатели да замислят всяка сцена с поне две предназначения, но аз за себе си открих, че когато пиша разкази, две е недостатъчно. Всяка сцена трябва да върши възможно най-много работа, всяко изречение трябва да има функция и да носи максимално количество информация. Ако открия, че мога да махна едно изречение, без историята като цяло да пострада, обикновено правя точно това. Дори ако изречението прави две или три неща. Разбира се, някои идеи са едромасщабни по рождение, а други трудно ще понесат повече от хиляда думи дори ако наблъскаш максимално количество пълнеж. С други думи, открих, че ако искам да пиша в кратките жанрове, или трябва да се съсредоточа върху един фрагмент от голямата идея, или да компресирам нещо голямо в нещо малко.

— Главният ви персонаж знае безброй песни и обича да пее. Вие, лично, споделяте ли този ентузиазъм и ако е така, има ли песни или конкретна музика, която ви е вдъхновявала в процеса на писане?

— Обичам да пея! А най-много обичам да пея с други хора. За мен хоровото пеене е върхът. Жалко, че толкова много хора се притесняват да пеят. Това е може би най-личният вид музика, музика, която е достъпна почти за всички, а в същото време се шири мнението, че само шепа „професионалисти“ имат правото да се занимават с това. Много малко са хората, които наистина не могат да пеят, и много повече са онези, които твърдят, че не могат. Познавам мнозина, които с поведението си активно обезкуражават околните. Защо? Ще ми се хората да пееха повече, без да се притесняват, ще ми се спокойно да се наслаждават и когато други около тях пеят. Именно това харесвам в аматорските певчески клубове — там няма прослушвания, никой не поставя въпроса достатъчно добър ли е гласът ти и имаш ли талант. Обичаш да пееш? Ела и пей! Няма публика, пеем заради едната наслада от пеенето. Вярно, любовта към музиката трябва да се възпитава. И все пак, ако идеята ви се струва интересна, посетете fasola.org и вижте дали няма да откриете нещо за себе си. Отначало не

знаех, че Едно Еск ще иска да пее. Но от момента, в който осъзнах, че може да пее многогласна музика *сам*, идеята стана неустоима. Колкото до музиката, която ме вдъхновява, мога да я разделя на два вида. Музика, която слушах, докато пишех и обмислях сюжета, и музиката, която включих в самата история. Колкото до втория вид, във „Второстепенна правда“ има три реално съществуващи песни. Две от тях са от популярни песнопойки — „Кламанда“ и „Банкър Хил“. По една или друга причина свързвам тези песни с героите и събитията от романа. Третата е по-стара от първите две с няколко века, но споделя военната им тематика. Нарича се „L’homme Anne“ и май всички композитори от края на петнайсети век и техните питомни маймунки са писали месеи по нея. Преувеличавам, разбира се — не са оцелели чак толкова месеи върху „L’homme Anne“, писани от питомни маймунки. Но е била изключително популярна песен навремето. А за музиката, която слушам... установила съм, че проектите си имат свое собствено музикално оформление. Понякога това важи и за отделни сцени. Списъкът с музиката, която слушах, докато пишех книгата, би бил твърде дълъг и скучен, но се сецам за една сцена, която не би съществувала без своето парче. Сцената на моста се роди, след като неспирно въртях „Лаган“ на Афро Селт Саунд Систем.

— „Второстепенна правда“ е първата част на трилогия. Какво да очакваме от следващите книги?

— Сега, когато вече разполага с кораб, Брек има пред себе си един приоритет и това е сестрата на лейтенанта Оун. Брек иска да е сигурна, че тя е добре и в безопасност, сега и за в бъдеще, но няма как да направи това, без да се забърка в местните политически и социални боричкания на станция Атоек, нито може да избегне хаотичните и опасни последствия от гражданската война, която обхваща целия радчайски космос. А след като обитателите на съседните територии осъзнаят какво става, интересът им ще е неизбежен, при това интерес, който едва ли ще е изцяло добронамерен. А и не всички съседи на Радч са хора.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.